

Fakultetsstyrelsens arbetsutskott

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå till licentiatexamen i konsthistoria och visuella studier

Planen är fastställd av fakultetsstyrelsen för humaniora och teologi 2023-11-22 genom arbetsutskottet och kompletteras med fakulteternas *Bestämmelser för utbildning på forskarnivå*, där fullständig information om antagning och urval återfinns.

1 Ämnesbeskrivning

Svensk benämning: Konsthistoria och visuella studier

Engelsk benämning: Art History and Visual Studies

Ämnet konsthistoria och visuella studier studerar bilder och andra visuella uttryck i vid bemärkelse – bildkonst, fotografi, arkitektur, design, kunskapsbilder, estetiska bilder och kommersiella bilder – i historia och nutid. Konsthistoria och visuella studier studerar hur människan organiserar sin kunskap om världen samt skapar mening och upplevelser genom konst och bilder. Analyser görs ur estetiska, kulturella och samhällsliga perspektiv.

2 Syfte och mål för forskarutbildningen

Syftet med forskarutbildningen vid Humanistiska och teologiska fakulteterna vid Lunds universitet är att utbilda personer med hög vetenskaplig och kommunikativ kompetens som kan vara verksamma såväl inom universitetssystemet som i det övriga samhället, både nationellt och internationellt.

Forskarutbildningen i konsthistoria och visuella studier leder till filosofie licentiatexamen eller filosofie doktorsexamen.

Mål för licentiatexamen enligt Högskoleförordningen, bilaga 2, Examensordning:

Kunskap och förståelse

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

Specifika mål för licentiatexamen i konsthistoria och visuella studier:

Kunskap och förståelse

För licentiatexamen i konsthistoria och visuella studier ska doktoranden ha förvärvat

- goda kunskaper om skilda vetenskapliga teorier och metoder som rör olika visuella, estetiska och massmediala uttrycksformer.

Färdighet och förmåga

För licentiatexamen i konsthistoria och visuella studier ska doktoranden ha förvärvat

- förmåga att med självständighet analysera och tolka konst och visuella uttryck i deras kulturella och samhällsliga sammanhang.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För licentiatexamen i konsthistoria ska doktoranden ha förvärvat

- förmåga att anlägga relevanta forskningsperspektiv inom konsthistoria och visuella studier i bredare vetenskapliga och samhällsliga kontexter.

3 Behörighet till utbildning på forskarnivå

7 kap. 35 § HF:

För att bli antagen till utbildning på forskarnivå krävs det att den sökande

1. har grundläggande behörighet och den särskilda behörighet som högskolan kan ha föreskrivit, och
2. bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen.

Det är den sökandes ansvar att i sin ansökan styrka att behörigheten är uppfylld vid ansökningstidens utgång.

3.1 Grundläggande behörighet

7 kap. 39 § HF:

Grundläggande behörighet till utbildning på forskarnivå har den som har

1. avlagt en examen på avancerad nivå,
2. fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller
3. på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Högskolan får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet, om det finns särskilda skäl.

3.2 Särskild behörighet

7 kap. 40 § HF:

De krav på särskild behörighet som ställs skall vara helt nödvändiga för att studenten skall kunna tillgodogöra sig utbildningen. Kraven får avse

1. kunskaper från högskoleutbildning eller motsvarande utbildning,
2. särskild yrkeserfarenhet, och
3. nödvändiga språkkunskaper eller andra villkor som betingas av utbildningen.

Särskild behörighet till utbildning på forskarnivå i konsthistoria och visuella studier har den som har

- 120 högskolepoäng i konsthistoria och visuella studier eller annat relevant ämne, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå,
- godkänt examensarbete på avancerad nivå om minst 15 högskolepoäng i konsthistoria och visuella studier eller med inriktning som är relevant för konsthistoria och visuella studier,
- god förmåga att tala och skriva engelska särskilt i de vetenskapliga genrererna,
- förmåga att tillgodogöra sig vetenskaplig litteratur på engelska.

Särskild behörighet har även den som inom eller utom landet förvärvat motsvarande kunskaper.

3.3 Tillgodoräknande av tidigare studier

Enligt 6 kap. 6–7 §§ HF har en student rätt att tillgodoräkna sig tidigare studier eller kunskaper och färdigheter som är av en sådan beskaffenhet och har en sådan omfattning att de i huvudsak svarar mot den utbildning för vilken de är avsedda att tillgodoräknas.

Tillgodoräknande av tidigare studier sker på den sökandes begäran. En sådan begäran prövas endast om den inges tillsammans med ansökan till forskarutbildning. ”Enbart det förhållandet att en sökande bedöms kunna få tidigare utbildning eller yrkesverksamhet tillgodoräknad för utbildningen får dock inte vid urval ge den sökande företräde framför andra sökande” (7 kap. 41 § HF).

Beslut med anledning av begäran om tillgodoräknande sker i samband med beslut om antagning. Ett tillgodoräknande påverkar normalt hur lång anställningstid som

tilldelas. Institutionen föreslår eventuellt tillgodoräknande och därav föranledd förkortning av anställningstiden i sitt förslag om antagning.

3.4 Urval

Humanistiska och teologiska fakulteterna prövar förmågan att tillgodogöra sig utbildningen enligt följande kriterier:

- kvalitet
- kvantitet
- progression
- relevans.

Vid rekrytering och urval av studerande till utbildning på forskarnivå ska mångfald och jämn könsfördelning alltid beaktas i enlighet med Lunds universitets jämställdhetspolicy, likabehandlingspolicy och mångfaldsplan. Underrepresenterat kön ska ges förtur vid i övrigt likvärdiga meriter, om inte särskilda skäl talar däremot.

Det ska finnas en samstämmighet mellan studentens forskningsintressen och institutionens möjlighet att ge kompetent handledning.

4 Utbildning för licentiatexamen

Utbildning på forskarnivå omfattar 2 års studier (120 högskolepoäng) på heltid. Studier kan bedrivas på deltid, minst halvtid, och omfattar då maximalt 4 år.

4.1 Utbildningens uppläggning

Utbildningens 120 högskolepoäng fördelas på en självständig vetenskaplig avhandling (licentiatuppsatsen) omfattande 90 högskolepoäng samt kurser och andra poänggivande moment omfattande 30 högskolepoäng. Undervisning ges i form av kurser, seminarier och handledning.

För godkänd licentiatexamen fordras godkänt betyg på samtliga kunskapsprov som ingår i forskarutbildningen och på licentiatuppsatsen.

4.2 Handledning

För varje doktorand ska utses minst två handledare, varav en ska vara huvudhandledare. Huvudhandledaren ska vara minst docent eller ha motsvarande kompetens, och alla handledare ska ha genomgått handledarutbildning.

Handledningen omfattar hjälp med inriktningen av studier och avhandlingsarbete samt bistånd under arbetets gång.

Varje licentiand har rätt till minst 150 klocktimmars handledningstid fördelad över hela tvåårsperioden. I denna tid ingår handledarens förberedelse av handledning (till exempel läsning av avhandlingsmanus), handledningssamtalen och den övergripande planeringen av forskarutbildningen, till exempel gällande den individuella studieplanen. Däremot ingår inte handledarens undervisning och examination av doktoranden på kurser inom forskarutbildningen.

Handledningen är olika intensiv under olika skeden av forskarutbildningen. Omfattningen preciseras i den individuella studieplanen och omsätts i personalplanen för handledarna.

En doktorand som begär det ska få byta handledare (6 kap. 28 § HF).

4.3 Individuell studieplan

6 kap. 29 § HF:

För varje doktorand ska det upprättas en individuell studieplan. Planen ska innehålla högskolans och doktorandens åtaganden och en tidsplan för doktorandens utbildning. Planen ska beslutas efter samråd med doktoranden och hans eller hennes handledare.

Den individuella studieplanen ska regelbundet följas upp och efter samråd med doktoranden och hans eller hennes handledare ändras av högskolan i den utsträckning som behövs. Utbildningstiden får förlängas bara om det finns särskilda skäl för det. Sådana skäl kan vara ledighet på grund av sjukdom, ledighet för tjänstgöring inom totalförsvaret eller för förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer och studentorganisationer eller föräldraledighet.

Humanistiska och teologiska fakulteterna har beslutat att ett elektroniskt verktyg ska användas för de individuella studieplanerna. Planerna ska årligen skrivas ut och undertecknas av doktorand, huvudhandledare, prefekt och prodekan. Se vidare instruktioner i anslutning till verktyget.

Vad avser doktorandens åtaganden hänvisas till 6 kap. 30 § HF:

Om en doktorand i väsentlig omfattning åsidosätter sina åtaganden enligt den individuella studieplanen, ska rektor besluta att doktoranden inte längre ska ha rätt till handledning och andra resurser för utbildningen.

4.4 Kurser och andra poänggivande moment samt seminarieverksamhet

Utöver avhandlingen består forskarutbildningen av kurser och andra poänggivande moment genomförda vid den egna institutionen eller vid andra institutioner inom eller utanför Lunds universitet.

Vid Humanistiska och teologiska fakulteterna är följande kurser obligatoriska för alla doktorander:

- en introduktionskurs omfattande 5 högskolepoäng
- en kurs i forskningsetik omfattande 3 högskolepoäng
- en högskolepedagogisk kurs omfattande 3 högskolepoäng

Resterande kurser och poänggivande moment väljs i samråd med handledare. Dessa ska fördelas på tre områden, som syftar till att 1) visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet, 2) visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet, och 3) visa aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet.

I den individuella studieplanen anges vilka kurser och andra poänggivande moment en enskild doktorand ska genomgå och kunna räkna in i examen, inklusive obligatoriska moment och tidigare studier som tillgodoräknats i samband med antagning (jfr ovan 3.3). Om kurser och andra poänggivande moment under utbildningens lopp genomgås utanför Humanistiska och teologiska fakulteterna avgörs tillgodoräknande och omfattning av examinator i samband med att momenten skrivs in i planeringen i den individuella studieplanen.

Prov som ingår i utbildning på forskarnivå ska bedömas med betyget godkänd eller underkänd.

Seminarier är en central och karakteristisk del av utbildningen på forskarnivå vid humanistiska och teologiska fakulteterna. Aktivt deltagande i forskarseminarier planeras i den individuella studieplanen.

Vid ett obligatoriskt slutseminarium framlägger doktoranden ett preliminärt avhandlingsmanus.

4.5 Avhandling

Licentiatuppsatsen är det viktigaste momentet i forskarutbildningen. Den ska baseras på självständigt vetenskapligt arbete utfört under handledning.

Uppsatsen kan utformas antingen som en monografi eller som en sammanläggningsavhandling, dvs. ett antal relaterade vetenskapliga uppsatser försedda med en sammanfattning (så kallad kappa). Var och en av publiceringsformerna ställer sina specifika krav på planering av avhandlingsarbetet. I ett tidigt skede av utbildningen ska ämnets krav och traditioner avseende publiceringsformer förmedlas till doktoranden.

Ett arbete av två eller flera författare kan godkännas som licentiatuppsats eller ingå i en licentiatuppsats, förutsatt att disputandens insats redovisas så att den kan bedömas individuellt.

Licentiatuppsatsen försvaras vid ett offentligt seminarium.

Uppsatsen bedöms med betyget godkänd eller underkänd. Vid betygsättningen ska hänsyn tas till försvaret av avhandlingen vid seminariet.

Se vidare *Bestämmelser för utbildning på forskarnivå inom Humanistiska och teologiska fakulteterna* samt fakulteternas anvisningar inför licentiatseminarium.